

HELPPO

VAIKEA

VAIKEUSASTE:

Kun ensin hieman harjoittelee laastin pysymistä saumauraudalla, työ sujuu helposti.

AJANKÄYTTÖ:

Aamupäivän aikana ehtii hyvin saumata 3–4 ikkunaa.

HINTA:

Noin 10 €/ikkuna, jos käyttää pellavarivettä.

Hyvät vanhanajan saumat

Laastisauma on ikivanha keksintö, mutta idea ei suinkaan ole vanhentunut. Päinvastoin.

Joskus vanhoja, perinteisiä rakennustapoja kannattaa vaalia ja noudattaa tarkoin. Joskus ne taas jäävät teknologisen kehityksen jalkoihin ja siirtyvät käytännöstä historiankirjoihin.

Jos kivitalon ikkunoiden ympärillä oleva laastisauma on jo siirretty historiaan, se kannattaa nyt ottaa sieltä uudelleen esille ja käyttöön. Näissä saumoissa on nimittäin joukko ominaisuuksia, joille

nykyajan keinotekoiset saumat pärjäävät vain osittain: ne ovat diffuusiovapaita ja päästävät seinän ja ikkunakarmin väliin kertyneen kosteuden ulos mutta pitävät sadeveden sauman ulkopuolella.

Nykysaumoilla on noin 3–4 vuoden takuu, mutta laastisaumat voivat todistetusti kestää vuosikymmeniä. Laastisauman tekeminen on melko helppoa, ja se sopii kivitalon estetiikkaan erinomaisesti.

Hyvät ja huonot puolet:

Mineraalivilla vai tervattu rive?

Molemmat eristävät, mutta laasti sitoutuu paremmin riveeseen kuin mineraalivillaan. Rive on kuitenkin kalliimpaa kuin mineraalivilla. Hyvä ratkaisu voi olla se, että täyttää raon mineraalivillalla mutta laittaa päällimmäiseksi kerrokseksi laastin alle rivettä.

Eläinten villaa vai muovikuituja?

Eläinten villa, joka sekoitetaan laastiin, jotta siitä tulisi joustavampaa, tuottaa pidempiä kuituja, mikä näyttäisi sitovan laastin paremmin yhteen. Synteettiset kuidut käyvät myös hyvin, eivätkä ne ole orgaanisia. Tämän vuoksi, eläinten villasta poiketen, laasti ei homehdu, jos sitä esimerkiksi jää ämpäriin.

Laasti- vai silikonisauma?

Laastisauma on diffuusiiovapaampi ja päästää siis kosteuden kiviseinän ja ikkunakarmin välistä ulos mutta estää sadeveden pääsyn sisään. Ulkopintaan asennettu silikonisauma sulkee kosteuden sisälle, mikä johtaa usein karmin lahoamiseen. Muovi- tai alumiinikarmeja käytettäessä ratkaisulla ei ole merkitystä.

Silikonisaumoille annetaan 3–4 vuoden takuu, laastisaumojen tiedetään kestäneen jopa 100 vuotta.

TARVIKELUETTELO

Materiaalit

- Kalkkilaastia KKH 40/60/500
- Tervattua rivettä
- Eläinten villaa tai synteettisiä kuituja
- Mineraalivillaa

Erikoistyökalut

- Kapea saumarauta
- Vispilä porakonetta varten

Tee pohja valmiiksi

Ennen kuin voi saumata, pitää varmistaa, että ikkunakarmin ja seinän väli on eristetty. Tilan voi täyttää tavallisella mineraalivillalla työntämällä sitä tiukasti tähän rakoon. Laastisauma vaatii kiinteän alustan.

Periaatteessa voi saumata suoraan mineraalivillan päälle, mutta rive – vanhanajan eristemateriaali – sitoutuu laastiin paremmin, ja tervattu rive ehkäisee samalla homeen muodostumista. Tervattua rivettä voi ostaa rakennusalan erikoisliikkeistä.

Älä täytä seinän ja ikkunan välistä rakoa kokonaan, jätä tilaa saumalle.

1 Tilki ikkunaraamin ja seinän välinen rako eristeellä. Painele sitä tiiviisti rakoon, esimerkiksi tylsällä taltalla tai suorakulmalla. Jätä rakoon noin 3 cm:n syvyinen tila ikkunakarmin etupinnan ja eristeen päällipinnan väliin.

2 Työnnä rakoon rivettä, kunnes saumalle on enää tilaa noin 1,5 cm. Myös rive pitää saada tiiviisti rakoon, jotta se muodostaa kunnollisen alustan saumalle.

Levitä saumalaasti

Saumat tehdään kalkkilaastista ilman sementtiä. Hyvä rappauslaasti (Kkh 40/60/500) sisältää hydraulista kalkkia, kalsiumhydroksidia ja hiekkää. Laasti on joustavaa, ja se kestää pieniä liikkeitä kahden materiaalin välillä: ikkunakarmin puuaineksen ja kiviseinän.

Valitse raekoko tiiliskivien välisten saumojen mukaan, yleensä raekoko on noin 0–2 mm.

Jotta saumasta tulisi vahvempi, laastiin voi sekoittaa eläinten karvoja eli lehmän ja hevosen karvoja. Lampaanvilla ja koirankarvat käyvät myös. Tämän voi tehdä yhä nykyäänkin. Voit käyttää myös synteettisiä kuituja.

1 Sekoita kalkkilaasti veteen ja lisää eläinten karvoja tai synteettisiä kuituja ohjeiden suosittelemassa suhteessa. Laastin pitää olla niin kiinteää, että sitä voi roikottaa ilman, että se tippuu saumaraudalta.

Laastin pitää pysyä hyvin saumaraudalla.

2 Paina saumalaasti rakoon saumaraudalla. Laasti työstetään rakoon kahdella kertaa, joten täytä rako vain puoliksi. Jatka ikkunan ympäriltä. **VINKKI:** Puhdista mahdollisesti ylijäämälaasti ikkunapainoilta ennen kuin pidät tauon.

TÄRKEÄÄ

Jos on kuuma päivä tai tuulee liikaa, kostuta kivipintaa kevyesti, jotta tiiliskivet eivät ilme laastista kaikkea vettä niin, että saumat kuivuvat liian nopeasti ja halkeavat.

Käännä saumarautaa hieman karmia kohti, jotta voit "leikata" sauman.

3 Kun laasti on asettunut eli kun sitä voi painaa kevyesti ilman, että se tuntuu kovin pehmeältä, levitetään toinen laastikerros samaan tapaan kuin ensimmäinen. Käännä saumarautaa hieman, että se "leikkaa" sauman karmiin suuntaisesti.

4 Pyyhi ylipursuava laasti pois ikkunakarmista kostealla liinalla saman tien.